

MUHASEBE (FİNANSAL RAPORLAMA) STANDARTLARINA YÖNELİK TÜRKİYE'DE HAZIRLANAN LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: 1987-2017 DÖNEMİ*

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet DURGUT^a
Doç. Dr. Abdülkadir PEHLİVAN^b

Ampirik Araştırma
(Empirical Research)

*Muhasebe ve Vergi
Uygulamaları Dergisi
Nisan 2018; Özel Sayı: 1-23*

ÖZ

Esas amacı, çıkar gruplarının bilgi ihtiyacını doğru bir sunumla en iyi şekilde karşılamak olan muhasebe ve finansal raporlama standartları, olayların finansal tablolara aktarılmasında gerçeğe uygunluk prensibini benimser. Bu prensip, işletmelerde kurumsal yönetimin, sorumluluk ve hesap verebilirlik ilkelerinin hayata geçirilebilmesi bakımından gereklidir. Gerçeğe uygun sunum, finansal tablolara aktarılacak olayların; tam, hatasız ve tarafsız olarak gerçek değerini yansıtacak şekilde açıklanmasıyla mümkün olur.

İlk defa 1987 yılında hazırlanan tez çalışmasıyla başlayan ve günümüze kadar çeşitli yüksek lisans ve doktora tezlerine konu olan muhasebe ve finansal raporlama standartlarıyla ilgili Türkiye’de çok sayıda tez çalışması hazırlanmıştır.

Bu çalışmanın amacı, 1987-2017 yılları arasında Türkiye’de muhasebe ve finansal raporlama standartları konusunda yapılmış lisansüstü tez çalışmalarının, içerik analizi yöntemiyle incelenerek istatistikî sonuçların bilgi kullanıcılarına sunulması olarak belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları, İçerik Analizi

JEL Kodları: M41.

* Bu makale, 13-17 Aralık 2017 tarihinde Erzurum’da düzenlenen 4.Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresinde sunulmuş olan özet bildirinin genişletilmiş tam metnidir.

^a Giresun Üniversitesi, SBMYO Muhasebe ve Vergi Bölümü, mehmet.durgut@giresun.edu.tr

^b Karadeniz Teknik Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, apehlivan@ktu.edu.tr

A RESEARCH ON GRADUATE THESIS STUDIES PREPARED IN TURKEY FOR ACCOUNTING AND FINANCIAL REPORTING STANDARDS: 1987-2017 PERIOD

ABSTRACT

Accounting and financial reporting standards, whose main objective is to best meet the information needs of interest groups with the accurate presentation, embody the principle of faithful representation in the transfer of events to the financial statements. This principle is necessary to ensure that the principles of responsibility and accountability of corporate governance are adopted by enterprises. A fair presentation is made possible by disclosing the events to be transferred to the financial statements in a way that reflects the true value of the events completely, free from error and neutrally .

A number of theses have been prepared in Turkey regarding the accounting and financial reporting standards which started with the thesis study prepared for the first time in 1987 and subject to various master and doctoral dissertations.

The aim of this study is to examine academic dissertations studied about Accounting and Financial Reporting Standards in Turkey between 1987-2017 by content analysis method and the statistical inferences of research provide to users.

Keywords: Turkish Accounting and Financial Reporting Standards, Content Analysis

JEL Codes: M41

1. GİRİŞ

Türkiye’de ilk defa 1987 yılında hazırlanan bir doktora tez çalışmasıyla başlayan ve günümüze kadar çeşitli lisansüstü tezlere konu olan muhasebe standartlarıyla ilgili çok sayıda tezin hazırlanması ile bu alanda çalışma yapmayı planlayan akademisyenlere, lisansüstü öğrencilere ve uygulayıcılara bilgi aktarılması amaçlanmıştır. Söz konusu amaç kapsamında yüksek lisans ve doktora tezleri kapsamında işlenen muhasebe ve finansal raporlama standartlarının çalışılma yoğunluğu ve dönem içindeki değişimi dikkate alındığında, bu alanda bugüne kadar hangi standartlara yönelik lisansüstü tezlerin hazırlandığı, hangi konularda sınırlı sayıda çalışma olduğu veya hiç olmadığı, hazırlanan tezlerin niteliksel özellikleri ve kapsamının hangi konuları içerdiği gibi sorular bu alanda çalışma yapmayı planlayan öğrenciler veya konu önerisinde bulunacak olan akademisyenlerin merak edebileceği sorular olarak karşımıza çıkmaktadır. Yukarıda kısaca belirtilen ihtiyaçlardan yola çıkılarak hazırlanan bu çalışmada, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi’nden elde edilen veriler çerçevesinde 1987-2017 dönemini kapsayan otuz bir yıllık süre içerisinde Türkiye’de muhasebe

ve finansal raporlama standartları konusunda hazırlanan lisansüstü tez çalışmalarına yönelik içerik analizi yapılarak, bu kapsamda elde edilen sonuçlar ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Son yıllarda araştırmacıların çoğu, lisansüstü tezleri veri kaynağı olarak kabul etmek suretiyle içerik analizi, doküman incelemesi, bibliyometrik analiz gibi yöntemlerin kullanıldığı nitel araştırmaları içeren çok sayıda çalışma gerçekleştirmiştir. Lisansüstü tezleri konu alan bu çalışmaların eğitim (Erdoğan ve Çağiltay (2009), Karadağ (2009), Tatlı ve Adıgüzel (2012), Doğru ve diğerleri (2012)), turizm (Nergiz (2014)), sağlık yönetimi (Gül ve diğerleri (2015)) ve işletme (Benligiray (2009), Alkan (2013), Alkan (2014), Çelik (2016), Tosunoğlu ve Çam (2016), Güngörmüş (2016)) alanında gerçekleştirildiği yapılan literatür taraması sonucunda tespit edilmiştir. İşletme alanında gerçekleştirilen çalışmalardan bazılarının (Alkan (2013), Alkan (2014), Güngörmüş (2016)) ise muhasebe (finansal raporlama) standartlarına yönelik Türkiye’de hazırlanan lisansüstü tez çalışmaları üzerine yoğunlaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu çalışmalar ve bulguları aşağıdaki gibidir.

Benligiray (2009) tarafından yapılan çalışmada, 1983–2008 yılları arasında Türkiye’deki üniversitelerde insan kaynakları yönetimi alanında yapılmış ve Yükseköğretim Kurulu Elektronik Tez Merkezi’nde yer alan lisansüstü tezler araştırılmıştır. Araştırmaya 263’ü doktora, 1953’ü yüksek lisans olmak üzere toplam 2216 lisansüstü tez dahil edilmiştir. Araştırma sonucunda insan kaynakları yönetimi alanında yapılan tezlerde 2001 yılından itibaren büyük bir artış olduğu ve tezlerin büyük bir kısmının Marmara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi’nde yapıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca araştırma ile en çok yüksek lisans tezinin Marmara Üniversitesi’nde, doktora tezinin ise İstanbul Üniversitesi’nde yapıldığı; yüksek lisans tezlerinin büyük bir kısmı ile doktora tezlerinin de yarısından çoğunun insan kaynakları faaliyetlerine ilişkin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Erdoğan ve Çağiltay (2009), çalışmalarında Türkiye’de Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri alanında yayımlanan yüksek lisans ve doktora tezlerini incelemiştir. Yapılan araştırma ile ulaşılan 248 tez; kullanılan yöntem, örneklem oluşturma teknikleri, araştırma çevreleri, veri toplama

envanterleri ve araştırma konuları açısından incelenerek sınıflandırılmıştır. Araştırma sonucunda tezlerin büyük bir kısmının Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde yayımlandığı, çoğunluğunun medya ve medya karşılaştırması konusu üzerine yoğunlaştığı ve genellikle deneysel, survey ve durum analizi yöntemlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Karadağ (2009), Türkiye'de eğitim bilimleri alanında hazırlanan doktora tezlerinin tematik dağılımlarının belirlenmesi amacıyla yaptığı çalışma sonucunda doktora tezlerinde başarı ve tutum temasında yoğunlaştığını tespit etmiştir.

Tatlı ve Adıgüzel (2012), 2000-2010 yılları arasında Türkiye'de karşılaştırmalı eğitim üzerine gerçekleştirilen lisansüstü tezleri incelediği çalışmada, karşılaştırmalı eğitim tezlerinin daha çok yüksek lisans düzeyinde olduğunu, karşılaştırmaların büyük çoğunluğunun ilköğretim alanında yoğunlaşarak AB ülkeleriyle yapıldığını, tezlerde en çok yatay yaklaşıma dayalı karşılaştırmalar ve veri toplama tekniği olarak da doküman incelemesi kullanıldığını tespit etmiştir.

Doğru ve diğerleri (2012), Türkiye'de 1990-2009 yılları arasında hazırlanan Fen Bilimleri eğitimi ile ilgili tezleri içerik analizi ile inceleyerek en çok çalışılan ünitelerin Fen Bilgisi/Fen ve Teknoloji eğitiminde "Kuvvet ve Hareket", biyoloji eğitiminde "Ekosistem ve Ekoloji", fizik eğitiminde "Elektrik", kimya eğitiminde ise "Atomun Yapısı" olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Alkan (2013), yaptığı çalışmada Yükseköğrenim Kurulu'nda Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları anahtar sözcükleri altında kayıtlı olan tezlerin profilini ve atıf yapılarını ortaya çıkarmayı amaçladığı çalışma sonucunda, Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları konusunda hazırlanan tezlerin çoğunlukla Marmara Üniversitesi'nde hazırlandığını ve TMS 12 Ertelenmiş Vergi Uygulamaları ile TMS 23 Borçlanma Maliyetleri konularında yoğunlaştığını tespit etmiştir. Literatür tarama ve karşılaştırma en çok kullanılan araştırma yöntemleridir. Atıf yapılan kaynaklar değerlendirildiğinde ağırlıklı olarak Türkçe kitapların ve makalelerin kullanıldığı elde edilen bulgulardandır. En çok atıf yapılan 6 dergiden 3'ü TÜBİTAK ULAKBİM ulusal veri tabanlarında indekslenen dergi

listesinde yer almaktadır. Ortalama doktora tezlerinde 114 adet, yüksek lisans tezlerinde ise 57 adet kaynak kullanılmıştır.

Nergiz (2014), Türkiye’de 1990-2013 yılları arasında turizm alanında hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezlerinin genel bir değerlendirmesini yaptığı çalışmasında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı’nın internet adresinde kayıtlı olan lisansüstü tezleri bibliyometrik bazı özellikler açısından incelemiştir. 1565 adet yüksek lisans ve 783 adet doktora olmak üzere toplam 2348 adet tezin araştırma kapsamına dahil edildiği çalışma sonucunda en fazla yüksek lisans tezinin Gazi Üniversitesi’nde, doktora tezinin ise Dokuz Eylül Üniversitesi’nde hazırlandığı ve en fazla sayıda tezin 2010-2013 yılları arasında hazırlandığı belirlenmiştir. Konu açısından yüksek lisans tezlerinde turizm, işletme ve mimarlık konulu tezler ilk sıralarda yer alırken; doktora tezlerinde turizm, işletme ve coğrafya konulu tezler şeklinde bir dağılım göze çarpmaktadır.

Alkan (2014), Türkiye’deki üniversitelerde 1984-2012 yılları arasında muhasebe alanında yapılmış kayıtlı ve ulaşılabilecek bulunan 656 adet yüksek lisans ve doktora tezini; profil, alana katkı, içerik ve konu açısından zaman içindeki yönelimini belirlemek amacıyla içerik analizi yöntemi ile incelemiştir. Araştırma ile ulaşıldığı sonuçların bazıları aşağıda ifade edilmiştir.

- Zaman içindeki eğilimlerin konu seçimini etkilediği görülmektedir.
- Standartlar konusunda hazırlanan tezlerde kaynak tarama, uygulama örneği, alan araştırması ve ülke uygulamalarının karşılaştırılması en çok kullanılan araştırma yöntemleridir.
- Tezlerin %25’i Marmara Üniversitesi’nde hazırlanmış ve işletme bölümü bulunan birçok üniversitede muhasebe alanında tez yapılmamıştır.

Gül ve diğerleri (2015), Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı’nın tez veri tabanına kayıtlı sağlık yönetimi alanında 2004-2013 yılları arasında hazırlanmış lisansüstü tezlerin profilini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada sağlık yönetimi lisansüstü eğitim programlarının durum tespiti yapılarak ileride lisansüstü eğitim programlarına ışık tutması hedeflenmiştir.

Çelik (2016), Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde erişime açık olan yenilikçilik konusunda yapılan 100 adet doktora tezini kapsayan çalışmada 2000-2015 yılları arasında Türkiye'de yenilikçilik konusunda yapılan doktora tezlerinin genel profilini belirlemeyi amaçlamıştır. Tarama modeline dayalı olan araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda yenilikçilik konusunda yapılan tezlerin çoğunlukla Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde, İşletme Anabilim Dalı'nda ve İstanbul Üniversitesi'nde çalışıldığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca tezlerde en çok araştırılan konunun yenilikçilik performansı, en yaygın kullanılan yöntemin anket olduğu tespit edilmiştir.

Tosunoğlu ve Çam (2016), 2000-2014 yılları itibariyle Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edilen 270 adet lisansüstü tez çalışmasından hareketle Türkiye'deki üniversitelerde maliyet alanında yapılan lisansüstü tezlerin özellikleri ve konuları açısından zaman içerisindeki değişimlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonunda ise araştırmaların büyük çoğunluğu devlet üniversiteleri tarafından gerçekleştirildiği ve büyük bir oranda imalatçı firmalara odaklanıldığı, ikincil veri kaynağı tercih edildiği ve genellikle örnek olay çalışması yönteminin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Güngörmüş (2016), muhasebe standartları alanında Türkiye'de yüksek lisans ve doktora düzeyinde yapılan tezlerin analizini gerçekleştirdiği çalışmada yeteri kadar araştırma konusu yapılmamış standartlar ile en fazla incelenen standartları ortaya koymuştur. Ayrıca araştırma sonucunda Türkiye'de muhasebe standartlarına yönelik hazırlanan tezlerde zaman içinde farklı konuların ön plana çıktığı, tezlerin bazı üniversitelerde ve bazı öğretim üyelerinin danışmanlığında yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşıldığı üzere lisansüstü tezleri konu alan çalışmalarda, genellikle araştırılan konuların neler olduğu, hazırlanan tezlerin hangi üniversitelerde yoğunlaştığı, tez danışmanının unvanı, araştırmaya dahil edilen tezlerin yüksek lisans ve doktora tezine göre dağılımları vb. istatistiki olarak ortaya konulmuştur.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

1987-2017 yılları arasında Türkiye'de muhasebe (finansal raporlama) standartları alanında yapılmış lisansüstü tez çalışmalarının, içerik analizi yöntemiyle incelenerek sonuçların istatistiki açıdan bilgi kullanıcılarına

sunulması çalışmanın genel amacını oluşturmaktadır. Söz konusu genel amaç kapsamında çalışmanın spesifik amaçları ise aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Tezlerde standartlara yönelik yapılan ampirik çalışmaların niteliksel özelliklerinin ve kapsamının tespit edilmesi,
- Tez çalışmalarına konu olan standartların çalışılma yoğunluğunun ve dönem içindeki değişiminin ortaya konulması,
- Gelecekte muhasebe standartlarına yönelik hazırlanacak tezlerle ilgili referans bilgilerinin sunulması,
- Başta akademisyenler olmak üzere, lisansüstü öğrencilere, tez yöneticilerine ve meslek mensuplarına bilgi aktarılmasıdır.

Araştırmanın amacına uygunluğu sebebiyle bu çalışmada nitel araştırma kapsamında doküman incelemesine bağlı içerik analizinden yararlanılmıştır. Genel olarak probleme karar verme, veri kaynaklarını belirleme, veri toplama aracını oluşturma, veri toplama, toplanan verileri analiz etme ve yorumlama aşamalarından oluşan nitel araştırma, önceden belirlenen amaca sistematik olarak ulaşmak için çeşitli araştırma teknik ve yöntemlerini içeren bir özellik taşımaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 46). Toplanan veriler ışığında analizler yapmaya dayanan nitel araştırmalarda, veriler çoğunlukla görüşme, gözlem ve doküman incelemesi gibi değişik yöntemler ile sağlanmasına rağmen (Şimşek, 2009: 42), bu nitel araştırma bağlamında yalnızca doküman incelemesine dayalı içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi ise araştırma kapsamındaki herhangi bir belgeden geçerli sonuçlar çıkarmak için bir dizi sürece ihtiyaç duyan kavramsal bir analiz tekniğidir (Weber, 1990: s.9).

4. ARAŞTIRMA SONUÇLARI

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi'nden elde edilen veriler çeşitli istatistikî yöntemler kullanılarak SPSS 23.0 paket programı yardımıyla analiz edilmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo-1: Muhasebe Standartlarına Yönelik Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı (1987- 2017)

Yıllar	Frekans	Yüzde	Yıllar	Frekans	Yüzde
1987	1	0,5	2006	12	5,4

1989	1	0,5	2007	15	6,8
1994	3	1,4	2008	11	5,0
1995	3	1,4	2009	17	7,7
1996	2	0,9	2010	24	10,8
1998	4	1,8	2011	12	5,4
1999	4	1,8	2012	6	2,7
2000	2	0,9	2013	17	7,7
2001	7	3,2	2014	14	6,3
2002	5	2,3	2015	14	6,3
2003	7	3,2	2016	21	9,5
2004	2	0,9	2017	11	5,0
2005	7	3,2			
			Toplam	222	100

Tablo-1’de görüleceği üzere, Türkiye’de muhasebe standartlarını esas alan ilk tez çalışması 1987 yılında tamamlanmış ve konuya yönelik en fazla çalışma (24 adet = %10,8) 2010 yılında yapılmıştır. Ayrıca 2006 yılından sonra hazırlanan tez sayısında önceki yıllara göre önemli bir artış olmuştur. Bu durumun en önemli sebebi olarak 01.01.2005 tarihinden itibaren Sermaye Piyasası Kanunu’na tabi işletmelerin Uluslararası Muhasebe Standartları ile uyumlu Türkiye Muhasebe Standartları’nı uygulama zorunluluğunun başlaması ve bunun sonucunda da standartlara yönelik ilginin arttığı söylenebilir.

1987-2017 yılları arasında hazırlanan muhasebe standartlarına yönelik lisansüstü tez çalışmalarının yüksek lisans ve doktora düzeyinde dağılımları Tablo-2’de gösterilmiştir.

Tablo-2: Muhasebe Standartlarına Yönelik Tezlerin Türü

TEZ TÜRÜ	FREKANS	YÜZDE
YÜKSEK LİSANS	195	87,8
DOKTORA	27	12,2
TOPLAM	222	100

Tablo-2’de görüleceği üzere, muhasebe standartlarına yönelik lisansüstü çalışmalar en fazla (195 adet = %87,8) yüksek lisans düzeyinde gerçekleştirilmiştir.

Yapılan içerik analizi ile elde edilen veriler kapsamında muhasebe standartlarını konu alan yüksek lisans ve doktora tezlerinin hazırlanmasında katkısı bulunan tez danışmanlarının unvan açısından dağılımı Tablo-3’te sunulmuştur.

Tablo-3: Tezlerin Hazırlanmasına Katkıda Bulunan Danışmanların Unvanı

DANIŞMAN UNVANI	FREKANS	YÜZDE
PROF. DR.	116	52,3
DOÇ. DR.	62	27,9
Y. DOÇ. DR.	44	19,8
TOPLAM	222	100

Tablo-3’te görüleceği üzere, muhasebe standartlarına yönelik lisansüstü tezlerin yarısından fazlası (116 adet = %52,3) Prof. Dr. unvanına sahip öğretim üyelerinin danışmanlığında hazırlanmıştır.

Türkiye’de muhasebe standartlarına yönelik 1987-2017 yılları arasında hazırlanan lisansüstü tez çalışmalarının üniversiteler düzeyinde dağılımlarına Tablo-4’te yer verilmiştir.

Tablo-4: Muhasebe Standartlarına Yönelik Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite Adı	Fr	%	Üniversite Adı	Fr	%
Marmara Üniversitesi	60	27	Sakarya Üniversitesi	3	1,4
Gazi Üniversitesi	22	9,9	Hitit Üniversitesi	3	1,4
Okan Üniversitesi	15	6,8	Başkent Üniversitesi	3	1,4
İstanbul Üniversitesi	10	4,5	Celal Bayar Üniversitesi	3	1,4
Ankara Üniversitesi	7	3,2	Niğde Üniversitesi	3	1,4
Süleyman Demirel Ün.	7	3,2	Cumhuriyet Üniversitesi	3	1,4
Karadeniz Teknik Ün.	6	2,7	Çanakkale Onsekiz Mart Ün.	3	1,4
Dokuz Eylül Üniversitesi	5	2,3	Erciyes Üniversitesi	2	0,9
Uludağ Üniversitesi	4	1,8	Gaziantep Üniversitesi	2	0,9
Anadolu Üniversitesi	4	1,8	Türk Hava Kurumu	2	0,9
İstanbul Ticaret Üniversitesi	4	1,8	Yalova Üniversitesi	2	0,9
İstanbul Aydın Üniversitesi	4	1,8	Işık Üniversitesi	2	0,9
Selçuk Üniversitesi	4	1,8	Akdeniz Üniversitesi	2	0,9
Kocaeli Üniversitesi	4	1,8	Hacettepe Üniversitesi	2	0,9
Afyon Kocatepe Üniversitesi	4	1,8	Balıkesir Üniversitesi	2	0,9
İnönü Üniversitesi	3	1,4	Diğer	22	10,0
			Toplam	222	100

Tablo-4'te görüleceği üzere, konuya yönelik en fazla tez (60 adet = %27) Marmara Üniversitesi'nde hazırlanmıştır. Ayrıca Tablo 4'te diğer başlığı altında Yıldız Teknik, İstanbul Teknik, Gaziosmanpaşa, İzmir Ekonomi, Kadir Has, Pamukkale, Kafkas, Bilecik, Çukurova, Yüzüncü Yıl, Gediz, Kırıkkale, Koç, Adnan Menderes, Bozok, Toros, Bilkent, Dumlupınar, Zonguldak, Orta Doğu Teknik ve Dicle üniversiteleri yer almakta olup her birinde yalnızca birer tez hazırlanmıştır.

Muhasebe standartlarını konu alan tezlerin hazırlandığı üniversitelerin hukuki yapıları Tablo-5'te özetlenmiştir.

Tablo-5: Muhasebe Standartlarına Yönelik Tezlerin Hazırlanmış Ünitelerin Hukuki Yapısı

ÜNİVERSİTENİN HUKUKİ YAPISI	FREKANS	YÜZDE
DEVLET	184	82,9
VAKIF	38	17,1
TOPLAM	222	100

Tablo-5'te görüleceği üzere, muhasebe standartlarına yönelik tezlerin büyük bir çoğunluğu (184 adet = %82,9) devlet üniversitelerinde hazırlanmıştır. Türkiye'de 68'i vakıf olmak üzere toplam 180 adet üniversite bulunmaktadır. Bu sayılar dikkate alındığında devlet üniversitelerinin oranı %62 (112/180), vakıf üniversitelerinin oranı %38 (68/180) olarak hesaplanabilir. Dolayısıyla muhasebe standartlarına yönelik tezlerin çoğunluğunun devlet üniversitelerinde hazırlanmış olması, devlet üniversitelerinin çoğunlukta olması durumu ile de yakından ilişkili olabilir.

Elde edilen veriler çerçevesinde gerek devlet gerekse vakıf üniversitelerinde muhasebe standartlarına yönelik hazırlanan tezlerin bağlı olduğu enstitüler bazında özeti Tablo-6'daki gibidir.

Tablo-6: Muhasebe Standartlarına Yönelik Tezlerin Hazırlanmış Enstitüler

TEZİN HAZIRLANDIĞI ENSTİTÜ	FREKANS	YÜZDE
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ	219	98,6
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	1	0,5
İŞLETME ENSTİTÜSÜ	1	0,5
BANKACILIK VE SİGORTACILIK ENSTİTÜSÜ	1	0,5
TOPLAM	222	100

Verilerin enstitü bazında istatistiki sunumunun gösterildiği Tablo-6'da en dikkat çekici husus, hazırlanan tezlerin neredeyse tamamına yakınının (219 adet = %98,6) sosyal bilimler enstitülerine bağlı olarak yapılmış olmasıdır. Ayrıca muhasebe standartları, sosyal ve beşeri alanı ilgilendiren bir konu olmasına rağmen hazırlanan tezlerden birinin fen

bilimleri enstitüsü kapsamında yapılması da dikkat çekici diğer önemli bir husustur. Bu çalışma, 2009 yılında Ankara Üniversitesi bünyesinde “Türkiye Muhasebe Standartları Kapsamında Tekdüzen Muhasebe Sisteminin Tarım İşletmelerinde Uygulanmasının Değerlendirilmesi” konulu doktora tez çalışmasıdır.

Muhasebe standartlarını konu alan tezlerin anabilim dallarına göre dağılımı Tablo-7’de gösterilmiştir.

Tablo-7: Muhasebe Standartlarına Yönelik Tezlerin Hazırlanmış Anabilim Dalları

ANABİLİM DALI	FREKANS	YÜZDE
İŞLETME	210	94,6
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ VE OTELCİLİK	1	0,5
MUHASEBE	1	0,5
AVRUPA ÇALIŞMALARI	1	0,5
BANKACILIK	1	0,5
MALİYE	2	0,9
TARIM EKONOMİSİ	1	0,5
İKTİSAT	1	0,5
SAĞLIK KURUMLARI İŞLETMECİLİĞİ	1	0,5
SERMAYE PİYASASI VE BORSA	1	0,5
ULUSLARARASI TİCARET VE FİNANSMAN	2	0,9
TOPLAM	222	100

Tablo-7’de de görüleceği üzere konuya yönelik tezlerin büyük bir çoğunluğu (210 adet = %94,6) işletme anabilim dalında hazırlanmıştır. Ayrıca sosyal bilimler dışında fen bilimleri enstitüsüne bağlı olarak tarım ekonomisi anabilim dalında da bir adet tezin sunulduğu görülmektedir.

Söz konusu tezlerin yazım dili açısından dağılımları ise Tablo-8’de gösterilmiştir.

Tablo-8: Muhasebe Standartlarına Yönelik Tezlerin Yazım Diline Göre Dağılımı

TEZİN HAZIRLANDIĞI DİL	FREKANS	YÜZDE
TÜRKÇE	205	92,3
İNGİLİZCE	15	6,8
ALMANCA	2	0,9
TOPLAM	222	100

Tablo-8’de görüleceği üzere, yazılan tezlerin çok azı (17 adet = %8,1) yabancı dilde yazılmıştır. Bu durum yazılan tezlerin uluslararası literatüre katkısının sınırlı olmasına neden olmaktadır.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi’ne kayıtlı muhasebe standartlarını konu alan tezlerin erişim durumu açısından dağılımları Tablo-9’da özetlenmiştir.

Tablo-9: Muhasebe Standartlarına Yönelik Tezlerin Erişim (İzin) Durumu

ERİŞİM (İZİN) DURUMU	FREKANS	YÜZDE
İZİNSİZ	57	25,7
İZİNLİ	165	74,3
TOPLAM	222	100

Tablo-9’dan da anlaşılacağı üzere konuya yönelik tezlerin ¼’üne (57 adet = %25,7) erişim imkânı açısından izin verilmemiştir. Türkiye’de Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı’nın verdiği izinle birlikte lisansüstü tezlerin bir yayınevi tarafından yayımlama sürecinde olması veya patent başvurusunda bulunulması gibi durumlarda, erişime açılması en fazla 3 yıl süreyle ertelenebilmektedir (YÖK Tez Teslim Kılavuzu, 2018). Bu durum tez içeriğine ulaşamaması nedeniyle konuyla ilgilenen kesimlerin bilgi ihtiyacını karşılayamamaktadır.

Erişim durumu açısından izinli tezlerin detaylı incelenmesi sonucunda ise hazırlanan tezlerle ilgili dikkat çekici sonuçlara ulaşılmıştır. Bunlardan ilki Yüksek Lisans ve Doktora düzeyinde standartlara yönelik tez

konularının dağılımlarıdır. Söz konusu dağılım sonuçları Tablo-10'da gösterilmiştir.

Tablo-10: Yüksek Lisans ve Doktora Düzeyinde Standartlara Yönelik Tez Konularının Dağılımı

ÇALIŞILAN STANDART	YÜKSEK LİSANS	DOKTORA	TOPLAM
STANDARTLAR İLE MEVCUT MUHASEBE SİSTEMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	8	0	8
TMS 12: GELİR VERGİLERİ	9	0	9
TMS 1: FİNANSAL TABLOLARIN SUNULUŞU	2	1	3
STANDARTLARIN UYGULANABİLİRLİĞİ, OLUŞUM SÜRECİ	17	4	21
IAS 22 / TFRS 3: İŞLETME BİRLEŞMELERİ	7	1	8
TMS 27: KONSOLİDE VE BİREYSEL FİNANSAL TABLOLAR	4	0	4
TMS 41: TARIMSAL FAALİYETLER	6	4	10
TMS 17: KİRALAMA İŞLEMLERİ / FİNANSAL KİRALAMA	6	0	6
TMS 23: BORÇLANMA MALİYETLERİ	8	0	8
STANDARTLARA YÖNELİK GENEL BİLGİLER	3	0	3
STANDARTLAR KAPSAMINDA DEĞERLEME	10	1	11
TMS 28: İŞTİRAKLERDEKİ VE İŞ ORTAKLIKLARINDAKİ YATIRIMLAR	3	0	3
TMS 34: ARA DÖNEM FİNANSAL RAPORLAMA	1	0	1
TMS 18: HASILAT	10	1	11
TMS 37: KARŞILIKLAR, KOŞULLU BORÇLAR VE KOŞULLU VARLIKLAR	2	1	3
BAŞKA ÜLKE UYGULAMALARININ STANDARTLA KARŞILAŞTIRILMASI	2	0	2
TMS 2: STOKLAR	20	1	21
TMS 7: NAKİT AKIŞ TABLOLARI	3	0	3
TMS 16: MADDİ DURAN VARLIKLAR	22	0	22
TMS 20: DEVLET TEŞVİKLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ VE DEVLET YARDIMLARININ AÇIKLAMASI	4	0	4

TMS 38: MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	16	2	18
TMS 11: İNŞAAT SÖZLEŞMELERİ	12	1	13
TMS 21: KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ	6	0	6
TMS 40: YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	2	0	2
TFRS 6: MADEN KAYNAKLARININ ARAŞTIRILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ	2	0	2
TMS 32: FİNANSAL ARAÇLAR SUNUM	10	0	10
TMS 39: FİNANSAL ARAÇLAR MUHASEBELEŞTİRME VE ÖLÇME	10	0	10
TMS 36: VARLIKLARDA DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ	2	0	2
TMS 19: ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	2	2	4
TMS 24: İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	1	0	1
TMS 10: RAPORLAMA DÖNEMİNDEN (BİLANÇO TARİHİNDEN) SONRAKİ OLAYLAR	1	0	1
TMS 26: EMEKLİLİK FAYDA PLANLARINDA MUHASEBELEŞTİRME VE RAPORLAMA	0	2	2
TFRS 2: HİSSE BAZLI ÖDEMELER	0	2	2
TFRS 13: GERÇEĞE UYGUN DEĞER	0	1	1
TFRS 7: FİNANSAL ARAÇLAR AÇIKLAMALAR	1	0	1
TFRS 9: FİNANSAL ARAÇLAR	1	0	1
TOPLAM	213	24	237

Muhasebe ve finansal raporlama standartları kapsamında hazırlanan tezlerde yalnızca bir standardın incelendiği çalışmaların yanı sıra **birden fazla standardı konu alan çalışmalar da yapılmıştır**. Bu durum, genellikle, bir konuya (örneğin amortismanlar, insan kaynakları faaliyetleri, çevre muhasebesi gibi) yönelik düzenlemeler içeren standartların aynı çalışmada birlikte değerlendirilmesinden kaynaklanmaktadır. Söz konusu açıklamalar çerçevesinde Tablo 10'daki bilgilere göre "Standartların Uygulanabilirliği, Oluşum Süreci" ve "TMS 41: Tarımsal Faaliyetler" doktora; "TMS 2: Stoklar" yüksek lisans düzeyinde en fazla işlenen konulardır.

Yüksek lisans ve doktora düzeyinde hazırlanan tezlerde zaman içinde standartlara yönelik işlenen konularda değişimler olmuştur. Bu değişimler Tablo-11'de gösterilmiştir.

Tablo-11: Lisansüstü Tezlerde Zaman İçinde Standartlara Yönelik İşlenen Konular

ÇALIŞILAN STANDART	2006 ÖNCESİ	2006 - 2010	2011 - 2015	2015 SONRASI	TOPLAM
Standartlar ile Mevcut Muhasebe Sistemin Karşılaştırılması	3	5	0	0	8
TMS 12: Gelir Vergileri	1	2	3	3	9
TMS 1: Finansal Tabloların Sunuluşu	1	1	0	1	3
Standartların Uygulanabilirliği ve Oluşum Süreci	0	5	12	4	21
IAS 22 / TFRS 3: İşletme Birleşmeleri	1	3	2	2	8
TMS 27: Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar	0	1	1	2	4
TMS 16: Maddi Duran Varlıklar	1	5	8	8	22
TMS 38: Maddi Olmayan Duran Varlıklar	1	5	6	6	18
TMS 41: Tarımsal Faaliyetler	0	3	3	4	10
TMS 17: Kiralama İşlemleri / Finansal Kiralama	0	4	2	0	6
TMS 23: Borçlanma Maliyetleri	0	4	3	1	8
TMS 32: Finansal Araçlar Sunum	1	5	3	1	10
TMS 39: Finansal Araçlar Muhasebeleştirme ve Ölçme	1	5	3	1	10
TMS 7: Nakit Akış Tabloları	1	2	0	0	3
TMS 28: İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar	1	1	0	1	3
Standartlara Yönelik Genel Bilgiler	1	2	0	0	3
Standartlar Kapsamında Değerleme	1	5	3	2	11
TMS 34: Ara Dönem Finansal Raporlama	0	1	0	0	1
TMS 18: Hasılat	0	4	3	4	11
TMS 37: Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar	0	1	0	2	3
Başka Ülke Uygulamalarının Standartla Karşılaştırılması	0	1	1	0	2
TMS 2: Stoklar	0	6	9	6	21

TMS 21: Kur Değişiminin Etkileri	0	2	2	2	6
TMS 11: İnşaat Sözleşmeleri	0	1	3	9	13
TMS 36: Varlıklarda Değer Düşüklüğü	0	1	1	0	2
TMS 19: Çalışanlara Sağlanan Faydalar	0	1	1	2	4
TMS 24: İlişkili Taraf Açıklamaları	0	1	0	0	1
TMS 10: Raporlama Döneminden (Bilanço Tarihinden) Sonraki Olaylar	0	1	0	0	1
TMS 20: Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklaması	0	0	2	2	4
TMS 40: Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	0	0	1	1	2
TFRS 6: Maden Kaynaklarının Araştırılması ve Değerlendirilmesi	0	0	0	2	2
TMS 26: Emeklilik Fayda Planlarında Muhasebeleştirme ve Raporlama	0	0	1	1	2
TFRS 2: Hisse Bazlı Ödemeler	0	0	1	1	2
TFRS 13: Gerçeğe Uygun Değer	0	0	0	1	1
TFRS 7: Finansal Araçlar Açıklamalar	0	0	0	1	1
TFRS 9: Finansal Araçlar	0	0	0	1	1
Toplam	14	78	74	71	237

Tablo-11’de de görüleceği üzere; 2006 öncesi dönemde, “Standartlar ile Mevcut Muhasebe Sistemin Karşılaştırılması”; 2006-2010 arası dönemde “TMS 2: Stoklar”, 2011-2015 arası dönemde “Standartların Uygulanabilirliği ve Oluşum Süreci”; 2015 sonrası dönemde ise “Maddi Duran Varlıklar” standardı, üzerinde en çok çalışılan tez konuları arasındadır.

Tablo-12: Muhasebe Kayıt Durumunun Tez Düzeyinde Dağılımı

MUHASEBE KAYDI	YÜKSEK LİSANS	DOKTORA	TOPLAM
VAR	108	12	120
YOK	42	3	45
TOPLAM	150	15	165

Tablo-12’de gösterilen veriler kapsamında gerek yüksek lisans gerekse doktora tezlerinin büyük bir çoğunluğu, muhasebe standartlarında yer alan teorik düzenlemelerin pratikte uygulanabilirliğine yönelik muhasebe kayıtları içermektedir. Söz konusu kayıtlarda kullanılan hesap adlarının bir kısmı hâlihazırda yürürlükte olan Tek Düzen Hesap Planı’nda yer alırken bir kısmı ise hesap planına öneri niteliğinde yeni hesap adlarını içermektedir.

Tablo-13: Araştırma Mevcudiyetinin Tez Düzeyinde Dağılımı

ARAŞTIRMA	YÜKSEK LİSANS	DOKTORA	TOPLAM
VAR	21	6	27
YOK	129	9	138
TOPLAM	150	15	165

Tablo-13’te de görüleceği üzere muhasebe (finansal raporlama) standartlarına yönelik erişime açık olan tezlerin yalnızca 27 tanesinde araştırma yapılmıştır. Yapılan sınırlı sayıdaki bu araştırmanın yöntem ve kapsam açısından dağılımları ise Tablo-14’te gösterilmiştir.

Tablo-14: Araştırmaların Yöntem ve Kapsamı

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	FREKANS	YÜZDE
ANKET	15	55,6
NİTEL ARAŞTIRMA	12	44,4
TOPLAM	27	100
ARAŞTIRMA KAPSAMI	Frekans	Yüzde
MESLEK MENSUPLARI	11	40,7
BİST / İMKB’YE KAYITLI İŞLETMELER	12	44,4
DİĞER	4	14,9
TOPLAM	27	100

Tablo-14’te yer alan bilgilere göre, yapılan araştırmalarda veri toplama yöntemi olarak en fazla anket yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmaların kapsam açısından çoğunluğunu borsaya kayıtlı işletmeler oluşturmaktadır. Kapsam açısından diğer başlığı altında ise; Antalya

yöresinde konaklama alanında faaliyet gösteren bir işletme, Afyonkarahisar’da faaliyet gösteren bir mermer işletmesi, ISO 500 içinde yer alan bir işletme ile bir belediye yer almaktadır. Anket yönteminin çoğunlukla tercih edildiği çalışmalarda genellikle “Standartların Uygulanabilirliği ve Algılanması” ile ilgili durum değerlendirmesinin yapıldığı görülmektedir.

Gerek anket gerekse içerik analizine dayalı olarak elde edilen veriler kapsamında araştırmalarda yapılan analizlerin dağılımları Tablo-15’te gösterilmiştir.

Tablo-15: Araştırmalarda Kullanılan Analiz Türleri

ANALİZ TÜRÜ	FREKANS	YÜZDE
FREKANS ANALİZİ	17	41,5
T TESTİ	4	9,8
VARYANS ANALİZİ	5	12,2
SÖZEL BİLGİLER	3	7,3
REGRESYON ANALİZİ	2	4,9
ANOVA TESTİ	4	9,8
KORELASYON ANALİZİ	3	7,3
PANEL VERİ ANALİZİ	1	2,4
FAKTÖR ANALİZİ	1	2,4
MANN-WHİTNEY U TESTİ	1	2,4
TOPLAM	41	100

Araştırmalarda konuların niteliğine uygun olarak birden fazla analiz türü kullanılabilir. Ayrıca içerik analizinin yöntem olarak benimsendiği bazı araştırmalarda da yalnızca sözel bilgiler yer alabilmektedir. Bu bağlamda Tablo-15’ten de anlaşıldığı üzere araştırmalarda en fazla tercih edilen analiz türünün frekans analizi olduğu anlaşılmaktadır.

Çalışmanın konusu kapsamında yapılan tezlerin sayfa sayısına göre dağılımları Tablo-16’da gösterilmiştir.

Tablo-16: Lisansüstü Tezlerin Sayfa Sayısına Göre Dağılımı

SAYFA SAYISI	YÜKSEK LİSANS	DOKTORA	TOPLAM
50-100 ARASI	13	0	13
101-150 ARASI	58	0	58
151-200 ARASI	49	2	51
201-250 ARASI	18	5	23
251-300 ARASI	7	7	14
300'DEN FAZLA	5	1	6
TOPLAM	150	15	165

Tablo-16'da görüleceği üzere, lisansüstü tezlerin çoğunluğu (58 adet) 101-150 sayfa aralığında olan yüksek lisans tezlerinden oluşmaktadır. Doktora tezlerinin tamamı ise 150 sayfanın üzerindedir.

5. SONUÇ

Bu çalışmada, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi'nden elde edilen veriler çerçevesinde 1987-2017 dönemini kapsayan otuz bir yıllık süre içerisinde Türkiye'de Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları konusunda hazırlanan lisansüstü tez çalışmalarına yönelik nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesine bağlı içerik analizi yapılmıştır.

Yapılan araştırmanın neticesinde, muhasebe (finansal raporlama) standartlarına yönelik ilk tez çalışmasının (doktora) 1987 yılında tamamlandığı, en fazla çalışmanın (24 adet = %10,8) 2010 yılında yapıldığı, özellikle Sermaye Piyasası Kanunu'na tabi işletmelerin Uluslararası Muhasebe Standartları ile uyumlu Türkiye Muhasebe Standartları'nı uygulama zorunluluğunun başlaması ile birlikte 2006 yılından sonra hazırlanan tez sayısında önceki yıllara göre önemli bir artış olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmanın diğer bir sonucu olarak, lisansüstü çalışmaların en fazla (195 adet = %87,8) yüksek lisans düzeyinde gerçekleştirildiği ve yarıdan fazlasının (116 adet = %52,3) Prof. Dr. unvanına sahip öğretim üyelerinin danışmanlığında hazırlandığı, sayı itibarıyla en fazla tez çalışmasının devlet üniversitelerinde (184 adet = %82,9) ve özellikle Marmara Üniversitesi'nde (60 adet = %27) yapıldığı, tezlerin neredeyse

tamamına yakınının (219 adet = %98,6) sosyal bilimler enstitüleri bünyesinde ve işletme anabilim dallarında (210 adet = %94,6) hazırlandı belirlenmiştir.

Çalışmada Türkiye’de yazılan lisansüstü tezlerin çok azının (17 adet = %8,1) yabancı dilde hazırlandığı görülmüş, bu durumun uluslararası literatüre katkı bakımından sınırlayıcı bir unsur olduğu düşünülmüştür. Yine Türkiye’de muhasebe (finansal raporlama) standartlarına yönelik hazırlanan tezlerin ¼’üne (57 adet = %25,7) erişim imkânı açısından izin verilmediği görülmüştür. Tezlere belirli bir süre için erişimin kısıtlanması, güncel bir çalışma alanı olan muhasebe (finansal raporlama) standartları konularına ilgi duyan araştırmacıların bilgi ihtiyacını -sınırlı bir süre için olsa dahi- zamanında karşılayamamasına sebep olabilecektir.

Hazırlanan tezlerin konu itibarıyla incelenmesinin neticesinde, “Standartların Uygulanabilirliği, Oluşum Süreci” ve “TMS 41: Tarımsal Faaliyetler” konuları doktora düzeyinde; “TMS 2: Stoklar” konusu yüksek lisans düzeyinde en fazla işlenen konular arasında olduğu tespit edilmiştir. Ancak hazırlanan tezlerde zaman içinde standartlara yönelik işlenen konularda değişimler olmuş 2015 yılı sonrası dönemde “Maddi Duran Varlıklar” standardı, üzerinde en çok çalışılan tez konuları arasında yer almıştır.

Çalışmada, Türkiye’de muhasebe (finansal raporlama) standartları konularında hazırlanan tezlerin büyük bir çoğunluğunun muhasebe kaydı içerdiği, bir kısmında muhasebe kayıtlarının mevcut hesap planına uygun yapıldığı, bir kısmında ise mevcut hesap planına öneri niteliği taşıyan yeni hesaplar kullanıldığı belirlenmiştir.

Hazırlanan lisansüstü tezlerden erişime açık olanların yalnızca 27 tanesinde araştırma yapıldığı, veri toplama yöntemi olarak en fazla anket yönteminin tercih edildiği, en fazla tercih edilen analiz türünün ise frekans analizi olduğu görülmüştür.

KAYNAKÇA

Alkan, Gönül (2013), “Araştırmacıların UFRS Alanına Bilimsel Katkıları: UFRS Konusunda Yapılan Lisans Üstü Tezlere İlişkin Bir Araştırma”, *III. Uluslararası Türk Coğrafyasında UFRS Sempozyumu*.

Alkan, Gönül, (2014), “Türkiye’de Muhasebe Alanında Yapılan Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Bir Araştırma (1984-2012)”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 64: 41-52.

Benligiray, Serap (2009), “Türkiye’de İnsan Kaynakları Yönetimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezler ve Bu Tezlerde İncelenen Temaların Analizi: 1983-2008 Dönemi”, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(1): 167-197.

Çelik, Nermin (2016), “Yenilikçilik Konusunda Yapılan Doktora Tezlerinin İçerik Analizi Yöntemiyle Değerlendirilmesi”, *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 2(1): 29-42.

Doğru, Mustafa, Gençosman, Tuna, Ataalkın, Ayşe Nur ve Şeker, Fatih (2009), “Fen Bilimleri Eğitiminde Çalışılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Analizi”, *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 9(1): 49-64.

Erdoğan, Feray Uğur ve Çağıltay, Kürşat (2009), “Türkiye’de Eğitim Teknolojileri Alanında Yapılan Master ve Doktora Tezlerinde Genel Eğilimler”, *Akademik Bilişim’09 - XI. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 389-393.

Gül, İsa, Yeşiltaş, Aysun ve Keklik, Belma (2015), “Sağlık Yönetimi Lisansüstü Programlarında Yapılan Tezlerin Profili”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13): 231-244.

Güngörmüş, Ali Haydar (2016), “Türkiye’de Muhasebe Standartlarına Yönelik Yazılan Yüksek Lisans ve Doktora Tez Çalışmaları Üzerine Bir Araştırma”, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25: 347-362.

Karadağ, Engin (2009), “Eğitim Bilimleri Alanında Yapılmış Doktora Tezlerinin Tematik Açıdan İncelenmesi”, *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3): 75-87.

Nergiz, Hatice Güçlü (2014), “Türkiye’de Lisansüstü Turizm Tezlerinin Bibliyometrik Profili (1990-2013)”, *VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi*.

Şimşek, Hüseyin (2009), “Eğitim Tarihi Araştırmalarında Yöntem Sorunu”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(1), 33-51.

Tatlı, Seray ve Adıgüzel, Oktay Cem (2012), “Türkiye’deki Lisansüstü Karşılaştırmalı Eğitim Tezlerinin Çok Boyutlu Bir İncelemesi”, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1): 143-150.

Tosunoğlu, Büşra ve Çam, Alper Veli (2016), “Türkiye’de Maliyet Alanında Yapılan Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Bir Araştırma”, *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 7(15): 145-155.

Weber, Robert Philip (1990), *Basic Content Analysis*, 2nd Ed., California: Sage Publications.

Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan (2008), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 7. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

YÖK - Yüksek Öğretim Kurulu Tez Teslim Kılavuzu: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezTeslimKilavuz.jsp>, Erişim Tarihi: 21.01.2018.